КЗ ЛОР ЛЬВІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДЕКОРАТИВНОГО І УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА ім. І. Труша
циклова комісія: професійно-орієнтованих дисциплін

"**ЗАТВЕРДЖУЮ**"
Заступник директора
з навчальної роботи

_____
"_____" _____20___року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

АНАТОМІЯ

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 022 Дизайн; 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Спеціалізація: ДО; ГД; ДАС. СК; РТМК; РТЖ; РМЖ; ХВМ; ЮВ; ХВД; ХК; ХТ; ХВШ; ХВ; КА; ПД.

Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр

Курс: 2-3

Семестр: 3-6

Львів, 2023 рік

Робоча програма з освітньої компоненти *анатомія* для студентів 2-3 курсів освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр» за напрямом підготовки 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 022 Дизайн, 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

2023 року- 12 с.

Розробники: Оробець Роман Степанович, викладач

Рецензент:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної комісії професійно-орієнтованих дисциплін КЗ ЛОР ЛФКДУМ ім. І. Труша

Протокол від. “____”_____20__року № __

Голова циклової комісії _____

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“_____” _____20___ року

Схвалено методичною радою КЗ ЛОР ЛФКДУМ ім.І.Труша за напрямом підготовки 02 Культура і мистецтво,
спеціальністю 022 Дизайн, 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Протокол від. “____” _____20___року № ____

“_____” _____ 20____року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1. Опис освітньої компоненти.....4
2. Мета та завдання освітньої компоненти.....5
3. Програма освітньої компоненти для студентів 2-3 курсів.....7
4. Структура освітньої компоненти для 2-3 курсів.....11
5. Теми практичних занять.....16
6. Самостійна робота.....17
7. Методи навчання.....19
8. Методи контролю.....20
9. Рівні оцінювання за 12-бальною шкалою.....21
10. Матеріально-технічне забезпечення.....24
11. Рекомендована література.....26

1. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

1. ***Галузь знань:*** 02 Культура і мистецтво
2. ***Спеціальність:*** 022 Дизайн; 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
3. ***Спеціалізація:*** ДО; ГД; ДАС. СК; РТМК; РТЖ; РМЖ; ХВМ; ЮВ; ХВД; ХК; ХТ; ХВШ; ХВ; КА; ПД.
4. ***Освітньо-кваліфікаційний рівень:*** фаховий молодший бакалавр
5. ***Курс:*** 2-3
6. ***Семестр:*** 3-6

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 30</td><td>Галузь знань
02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Нормативна
Денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Модулів – 4</td><td rowspan="5">Спеціальність (професійне спрямування): 022 Дизайн, 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 4</td><td>2023-й</td><td>2024-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин - 150</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання в рік:
аудиторних – 108
самостійної роботи студента – 42</td><td rowspan="6">Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший бакалавр</td><td>37 год.</td><td>49 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>8 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td>24 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета: Розвинути у студентів ґрунтовне розуміння структури людського тіла, його пропорцій, функціональних і пластичних особливостей для якісного зображення людської фігури в мистецтві. Сформувати навички аналітичного спостереження та застосування знань пластичної анатомії в практиці рисунку, живопису, скульптури та інших художніх напрямів. Забезпечити розвиток креативного мислення, просторового уявлення та вміння передавати динаміку, емоційність і характер через зображення тіла в різних художніх стилях.

Завдання полягає у :

- Вивченні скелетної будови та конструкції людського тіла. Малюванні основних кісток людського скелета з акцентом на форму, взаєморозташування та функціональні з'єднання, а також із урахуванням механіки руху
- Аналізі м’язової структури, демонструючи їх форму, об’єм і механіку напруження у русі. Розумінні місць кріплення м’язів на скелеті та їхні функціональні характеристики. А також орієнтуватися у назвах м’язів (м’язових груп), розташуванню та шарах накладання один на одного
- Вивченні базових пропорцій людського тіла.
- Розумінні центру ваги тіла, опорних точок та зміщення мас в русі.
- Вивчені динаміки тіла звертаючи увагу на зміни положення м'язів і кісток.
- Аналізі референсів, опираючись на роботи відомих майстрів, таких як Леонардо да Вінчі чи Мікеланджело, визначаючи їхній підхід до передачі анатомічних деталей.
- Аналізі літературних джерел, анатомічних посібників та атласів анатомії людини
- Роботі з натурою, відображаючи анатомічну точність пропорцій і структури тіла.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент(ка) повинен

Знати:

- Пропорції та конструкцію
- Структуру та будову скелета людини
- Назви всіх кісток та назви окремих елементів на кістках до яких кріпляться м’язи
- Анатомічні орієнтири скелета
- Будову та конструкцію м’язової системи. Назви окремих м’язів та м’язових груп з урахуванням кріплень та функції
- Як передати рух та динаміку людського тіла
- Структуру та послідовність у побудові фігури людини анатомічно-конструктивним методом рисунку

Вміти:

• Кректно визначати пропорції та співвідношення частин тіла у статичних і динамічних позах.
• Застосовувати конструктивний аналіз до зображення фігури.
• Знати структуру та будову скелета людини. Ідентифікувати всі основні кістки скелета. Розуміти функціональність кісткових елементів і їх взаємозв’язок у побудові тіла.
• Знати анатомічні орієнтири: Розпізнавати ключові анатомічні орієнтири скелета, які допомагають визначати положення та пропорції тіла.
• Детально вивчити скелет: Знати назви всіх кісток та окремих елементів на кістках, до яких кріпляться м'язи.
• Вивчити м'язову систему: Знати будову м’язів, їх конструкцію та механіку при русу тіла. Називати окремі м’язи та м’язові групи, враховуючи їх функції й місця кріплення.
• Передавати рух і динаміку: Аналізувати і малювати рухи тіла, враховуючи деформацію та функціональні зміни м'язів і положення скелета. Використовувати набуті знання, щоб передати пропорції, баланс і ритм.
• Будувати фігуру конструктивно: Вміти застосовувати анатомічно-конструктивний метод побудови фігури людини. Розробляти послідовність побудови фігури з акцентом на анатомічну точність.

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 2-3 КУРСІВ

Програма освітньої компоненти для студентів 2 курсу

Семестр 1

Тема 1. Пластика ока та губ. Основні характеристики конструкції черепа (ділянки навколо орбітальної та щелепної) та м'язової будови ока та губ. Кріплення, функції та рух.

Тема 2. Пластика та конструкція носа та вуха. Основні характеристики конструкції черепа (насової та скроневої ділянки) та м'язової будови. Кріплення, функції та характерні особливості.

Тема 3. Пластика та конструкція черепа. Основні характеристики конструкції черепа, пропорції та характерні особливості.

Тема 4. Пластика та конструкція черепа. Основні характеристики конструкції черпа, пропорції та характерні особливості.

Тема 5. Будова та структура м'язів голови. Основні характеристики конструкції м'язів, пропорції та характерні особливості. Аналіз функцій та кріплень м'язів.

Тема 6. Практичне модульне заняття. Будова та структура м'язів голови. Основні характеристики конструкції м'язів, пропорції та характерні особливості. Аналіз функцій та кріплень м'язів.

Тема 7. Міміка та емоції людського обличчя. Функції м'язів обличчя при задіянні певної емоції.

Тема 8. Конструктивна будова голови у різних ракурсах. Аналіз узагальнених форм елементів голови людини.

Семестр 2

Тема 1. Скелет плечового поясу. Основні характеристики та структура плечового поясу та шийного відділу хребта. Рух та механіка кісток плечового поясу та шийного відділу хребта.

Тема 2. Скелет плечового поясу. Основні характеристики та структура плечового поясу та шийного відділу хребта. Рух та механіка кісток плечового поясу та шийного відділу хребта.

Тема 3. М'язова структура і будова шиї та плечового поясу. Кріплення та функції м'язів.

Тема 4. М'язова структура і будова шиї та плечового поясу. Кріплення та функції м'язів.

Тема 5. Конструктивний розбір голови у різних ракурсах з урахуванням прогину шиї та руху плечового поясу.

Тема 6. Аналіз анатомічних орієнтирів. Плечовий пояс та голова у перспективному скороченні.

Тема 7. Пропорції та рух шиї та плечового поясу.

Тема 8. Практичне модульне заняття. Рисунок плечового поясу у складному русі з урахуванням поворотів голови та шиї.
Тема 9. Конструктивний аналіз гіпсової або живої моделі плечового поясу у складному русі
Тема 10. Конструктивний аналіз гіпсової або живої моделі плечового поясу у складному русі
Тема 11. Підсумкове заняття. Оцінювання домашніх завдань.

Програма освітньої компоненти для студентів 3 курсу
Семестр 1

Тема 1. Скелет верхньої кінцівки. Основні принципи структури кісток верхньої кінцівки, типи суглобових з'єднань, пропорції та механіка.
Тема 2. Скелет верхньої кінцівки. Основні принципи структури кісток верхньої кінцівки, типи суглобових з'єднань, пропорції та механіка.
Тема 3. Скелет кисті. Конструкція, механіка та пропорції.
Тема 4. М'язова будова верхньої кінцівки. Плечова ділянка, фронтальна сторона. М'язова структура, кріплення, пропорції та механіка.
Тема 5. М'язова будова верхньої кінцівки. Плечова ділянка, тильна сторона. М'язова структура, кріплення, пропорції та механіка.
Тема 6. М'язова будова верхньої кінцівки. Ділянка передпліччя та кисть, фронтальна сторона. М'язова структура, кріплення, пропорції та механіка.
Тема 7. М'язова будова верхньої кінцівки. Ділянка передпліччя та кисть, тильна сторона. М'язова структура, кріплення, пропорції та механіка.
Тема 8. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок екорше випрямленої гіпсової моделі руки із урахуванням її пропорцій та конструкції. Завдання полягає у виконанні анатомічного рисунку руки із дотриманням пропорцій та конструкції і позначанням на руці м'язів та їх місць кріплення.
Тема 9. Скелет торсу. Конструкція, механіка, пропорції грудної клітки та хребта.
Тема 10. Скелет торсу. Конструкція, механіка, пропорції тазу і тазового поясу.
Тема 11. М'язова будова торсу. Базові принципи м'язової структури та механіки фронтальної частини торсу. Кріплення та функції м'язів.
Тема 12. М'язова будова торсу. Базові принципи м'язової структури та механіки тильної частини торсу. Кріплення та функції м'язів.
Тема 13. Механіка та характерні особливості торсу в динамічних позах. Аналіз торсу на основі узагальнених блокуватих форм.
Тема 14. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок торсу екорше з урахуванням пропорцій та конструкції. Завдання передбачає виконання анатомічного зображення торсу з точним дотриманням пропорцій і конструктивних особливостей, а також нанесення позначень м'язів та їх місць кріплення.
Тема 15. Підсумкове заняття. Оцінювання домашніх завдань.

Семестр 2

Тема 1. Скелет нижньої кінцівки. Основні принципи структури кісток нижньої кінцівки, типи суглобових з’єднань, пропорції та механіка.

Тема 2. Скелет нижньої кінцівки. Основні принципи структури кісток нижньої кінцівки, типи суглобових з’єднань, пропорції та механіка.

Тема 3. Скелет стопи. Основні принципи структури кісток стопи, пропорції та механіка. Поняття конструктивної побудови.

Тема 4. М’язова будова нижньої кінцівки. Фронтальна сторона стегнової ділянки. Базові принципи м’язової структури та механіки фронтальної частини стегнової ділянки. Кріплення та функції м’язів.

Тема 5. М’язова будова нижньої кінцівки. Тильна сторона стегнової ділянки. Базові принципи м’язової структури та механіки фронтальної частини стегнової ділянки. Кріплення та функції м’язів.

Тема 6. М’язова будова нижньої кінцівки. Фронтальна частина гомілкової ділянки. Базові принципи м’язової структури та механіки фронтальної частини гомілкової ділянки. Кріплення та функції м’язів.

Тема 7. М’язова будова нижньої кінцівки. Тильна частина гомілкової ділянки. Базові принципи м’язової структури та механіки тильної частини гомілкової ділянки. Кріплення та функції м’язів.

Тема 8. М’язова будова стопи. Базові принципи м’язової структури та механіки стопи. Кріплення та функції м’язів.

Тема 9. Конструктивний розбір нижньої кінцівки. Основні принципи механіки та аналіз верхньої кінцівки у різних ракурсах.

Тема 10. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок верхньої кінцівки екорше з урахуванням пропорцій та конструкції. Завдання передбачає виконання анатомічного зображення верхньої кінцівки з точним дотриманням пропорцій і конструктивних особливостей, а також нанесення позначень м'язів та їх місць кріплення.

Тема 11. Пропорції людського тіла як основа пластичної анатомії. Класичні канони пропорцій людського тіла.

Тема 12. Пропорції людського тіла як основа пластичної анатомії. Пропорції в динаміці та перспективному скороченні.

Тема 13. Рівновага та баланс у структурі людського тіла: анатомічні особливості

Тема 14. Рівновага та баланс у структурі людського тіла у статиці та динаміці.

Тема 15. Конструктивний розбір фігури людини: узагальнене блокування форм та перспективне скорочення.

Тема 16. Конструктивний розбір фігури людини: блокування дрібних форм та їх взаємозв’язок із загальною масою враховуючи перспективне скорочення.

Тема 17. Практичне заняття з натури. Анатомічно конструктивний рисунок моделі з урахуванням всіх особливостей конструкції та пропорцій людського тіла.

Тема 18. Практичне заняття з натури. Анатомічно конструктивний рисунок моделі з урахуванням всіх особливостей конструкції та пропорцій людського тіла.

Тема 19. Фігура в одязі або драперії: особливості анатомічних орієнтирів при візуальному аналізі одягненої моделі.

Тема 20. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок фігури людини з урахуванням положення тіла, пропорцій та конструкції. Завдання передбачає виконання анатомічного зображення людини у складному русі з точним дотриманням пропорцій і конструктивних особливостей тіла, а також конструктивним аналізом форм.

Тема 21. Підсумкове заняття. Оцінювання домашніх завдань.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ДЛЯ 2-3 КУРСІВ

Структура освітньої компоненти для 2 курсу за 1-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	2 (другий) курс, молодший бакалавр.			
	Сместр 1. (23 год.)			
	лекції	практичні	сам. роб.	усього
Тема 1. Пластика та конструкція ока та губ	2	—	—	2
Тема 2. Пластика та конструкція носа та вуха	2	—	2	4
Тема 3. Пластика та конструкція черепа	2	—	—	2
Тема 4. Пластика та конструкція черепа	2	—	2	4
Тема 5. Будова та структура м’язів голови	1	—	—	2
Тема 6. Практичне модульне заняття. Будова та структура м’язів голови	—	2	2	4
Тема 7. Міміка та емоції людського обличчя.	—	2	—	2
Тема 8. Конструктивна будова голови у різних ракурсах	2	—	2	4
Разом годин	**11**	**4**	**8**	**23**

Структура освітньої компоненти для 2 курсу за 2-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	2 (другий) курс, молодший бакалавр.			
	Сместр 2. (31 год.)			
	лекції	практичні	сам. роб.	усього

Тема 1. Скелет плечового поясу	2	—	—	2
Тема 2. Скелет плечового поясу	2	—	2	4
Тема 3. М’язова структура і будова шиї та плечового поясу	2	—	—	2
Тема 4. М’язова структура і будова шиї та плечового поясу	2	—	2	4
Тема 5. Конструктивний розбір голови та плечового поясу	2	—	2	4
Тема 6. Аналіз анатомічних орієнтирів.	2	—	2	4
Тема 7. Пропорції та рух шиї і плечового поясу.	2	—	2	4
Тема 8. Практичне модульне заняття.	—	2	—	2
Тема 9**.** Конструктивний аналіз гіпсової або живої моделі плечового поясу	1	—	—	1
Тема 10. Конструктивний аналіз гіпсової або живої моделі плечового поясу	—	2	—	2
Тема 11. Підсумкове заняття	—	2	—	2
Разом годин	**15**	**6**	**10**	**31**

Структура освітньої компоненти для 3 курсу за 1-й семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	3 (третій) курс, молодший бакалавр.			
	Сместр 1. (40 год.)			
	Лекції	практичні	сам. роб.	усього
Тема 1. Скелет верхньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 2. Скелет верхньої кінцівки.	2	—	2	4
Тема 3. Скелет кисті.	2	—	2	4
Тема 4. М'язова будова верхньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 5. М'язова будова верхньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 6. М'язова будова верхньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 7. М'язова будова верхньої кінцівки.	2	—	2	4
Тема 8. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок екорше випрямленої гіпсової моделі руки	—	2	—	2
Тема 9. Скелет торсу.	2	—	—	2
Тема 10. Скелет торсу.	2	—	2	4
Тема 11. М'язова будова торсу.	2	—	—	2
Тема 12. М'язова будова торсу.	2	—	2	4
Тема 13. Механіка та характерні особливості торсу	2	—	—	2

Тема 14. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок торсу	—	2	—	2
Тема 15. Підсумкове заняття.	—	2	—	2
Разом годин	**24**	**6**	**10**	**40**

Структура освітньої компоненти для 3 курсу за 2-й семестр

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**			
	3 (третій) курс, молодший бакалавр.			
	Сместр 2. (56 год.)			
	лекції	прак-тичні	сам. роб.	усього
Тема 1. Скелет нижньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 2. Скелет нижньої кінцівки.	2	—	2	4
Тема 3. Скелет стопи.	2	—	—	2
Тема 4. М’язова будова нижньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 5. М’язова будова нижньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 6. М’язова будова нижньої кінцівки.	2	—	—	2
Тема 7. М’язова будова нижньої кінцівки.	2	—	2	4
Тема 8. М’язова будова стопи..	2	—	2	4
Тема 9. Конструктивний розбір нижньої кінцівки.	2	—	2	4
Тема 10. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок нижньої кінцівки.	—	2	—	2

Тема 11. Пропорції людського тіла.	2	—	—	2
Тема 12. Пропорції людського тіла.	2	—	2	4
Тема 13. Рівновага та баланс	2	—	—	2
Тема 14. Рівновага та баланс	2	—	2	4
Тема 15. Конструктивний розбір фігури людини.	2	—	2	4
Тема 16. Конструктивний розбір фігури людини.	2	—	—	2
Тема 17. Практичне заняття з натури. Анатомічно конструктивний рисунок моделі	—	2	—	2
Тема 18. Практичне заняття з натури. Анатомічно конструктивний рисунок моделі.	—	2	—	2
Тема 19. Фігура в одязі або драперії: особливості анатомічних орієнтирів.	2	—	—	2
Тема 20. Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок фігури людини	—	2	—	2
Тема 21. Підсумкове заняття.	—	2	—	2
Разом годин	**32**	**10**	**14**	**56**

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1 семестр 2 курсу	
1.	Практичне модульне заняття. Будова та структура м’язів голови	2
2.	Міміка та емоції людського обличчя.	2
	2 семестр 2 курсу	
3.	Практичне модульне заняття. М’язова будова шиї та плечового поясу	2
4.	Конструктивний аналіз гіпсової або живої моделі плечового поясу	2
5.	Підсумкове заняття із закріпленнями знань набутих упродовж 2 семестру	2
	1 семестр 3 курсу	
6.	Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок екорше випрямленої гіпсової моделі руки	2
7.	Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок торсу	2
8.	Підсумкове заняття із закріпленнями знань набутих упродовж 1 семестру	2
	2 семестр 3 курсу	
9.	Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок нижньої кінцівки.	2
10.	Практичне заняття з натури. Анатомічно конструктивний рисунок моделі	4
11.	Практичне модульне заняття. Анатомічний рисунок фігури людини	2
12.	Підсумкове заняття із закріпленнями знань набутих упродовж 2 семестру	2
	Разом годин	24

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1 семестр 2 курсу	
1.	Анатомічно-конструктивний розбір деталей обличчя та голови (вухо, око, ніс, рот)	2
2.	Аналіз узагальнених базових форм черепа із різних ракурсів. Анатомічно-конструктивний розбір дрібних форм.	2
3.	Нашарування та конструкція м’язової структури голови.	2
4.	Анатомічно-конструктивний аналіз голови у різних ракурсах.	2
	2 семестр 2 курсу	
5.	Конструктивна побудова скелета плечового поясу	2
6.	Анатомічно-конструктивний аналіз м’язів голови, шиї та плечового поясу в русі	4
7.	Аналіз анатомічних орієнтирів з натури. Пропорції та рух голови відносно плечового поясу	4
	1 семестр 3 курсу	
8.	Конструктивна побудова скелета верхньої кінцівки з урахуванням перспективного скорочення та пропорцій	2
9.	Конструктивна побудова скелета кисті з урахуванням перспективного скорочення та пропорцій	2
10.	Анатомічно-конструктивний аналіз м’язової будови верхньої кінцівки	2
11.	Конструктивна побудова скелета тору з урахуванням перспективного скорочення та пропорцій у різних ракурсах	2
12.	Анатомічно-конструктивний аналіз м’язової будови торсу у складному ракурсі	2
	2 семестр 3 курсу	
13.	Конструктивна побудова скелета нижньої кінцівки з урахуванням перспективного скорочення та пропорцій	2
14.	Анатомічно-конструктивний аналіз м’язової будови нижньої кінцівки	2
15.	Конструктивний розбір стопи у різних ракурсах та русі	2
16.	Конструктивний розбір нижньої кінцівки у складних ракурсах та перспективному скороченні	2
17.	Аналіз пропорцій людського тіла на співставленні моделей різних за статтю, віком та ростом	2

18.	Конструктивний аналіз рівноваги та балансу форм фігури людини у складному русі	4
	Разом годин	**42**

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекційний метод:

Передбачає читання лекцій, пояснення матеріалу, використовуючи приклади, слайди, анатомічні таблиці чи інтерактивні засоби такі як малювання схем на дошці, візуалізація 3D моделей проектором.

Застосовується для введення нового матеріалу, пояснення складного лекційного матеріалу, що стосується конструкції та будови людського тіла.

Практичні заняття:

Передбачає виконання завдань або вправ для закріплення теоретичних знань студентів. Студенти самостій опрацьовують матеріал та обговорюють чи замальовують його на занятті в залежності від теми лекційного матеріалу.

Самостійна робота:

Виконання завдань поза аудиторією: опрацювання домашнього завдання, що підпорядковується темам лекцій для формування самостійності та відповідальності.

Передбачає наданню чітких інструкцій що до виконання завдання та можливість отримувати консультації в межах заданої теми.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усний контроль

Опитування студентів під час занять (індивідуально чи в групі), для оцінки розуміння теоретичних знань та швидкого зворотного зв'язку.
Передбачає відповіді на питання під час лекцій або семінарів.
Забезпечує можливість одразу виправити помилки студента(ки), розвивати навички публічних виступів та перевіряти засвоюваність лекційного матеріалу.

Поточний контроль

Оцінювання на регулярній основі протягом навчального процесу для моніторингу знань та підготовки студентів до підсумкових оцінок.
Передбачає оцінювання домашніх завдань, відповідей на запитання під час лекції, активності на семінарах.

Письмовий контроль

Виконання письмових завдань у вигляді тестів, для перевірки глибини знань і розуміння матеріалу з вибором відповіді або відкритими питаннями, для автоматизації контролю, швидкої оцінки великої кількості студентів.

Практичний контроль

Виконання практичних завдань: малювання анатомічних гіпсових моделей з подальшим аналізом кісткової та м'язової систем, пропорцій та характерних особливостей.

Самоконтроль

Залучення студентів до самостійної перевірки своїх знань або перевірки один одного для формування у студента(ки) відповідальності ат аналітичного мислення, а також застосування набутих знань на практиці за власне навчання. Здійснюється під наглядом викладача (викладачки)

Заліковий контроль

Контроль у формі заліку застосовується наприкінці навчального курсу для перевірки засвоєння матеріалу та підсумовуванню набутих знань та оцінок впродовж семестру. Передбачає виконання семестрової роботи у вигляді малювання анатомічних схем із підписами кісток та м'язів разом із кріпленнями.

Екзаменаційний контроль

Підсумковий контроль у формі практичного іспиту для оцінки знань наприкінці 3 курсу із комплексною перевіркою знань студента(ки).

Комп'ютеризований контроль

Використання онлайн-систем для тестування або оцінювання у дистанційному або змішаному типі навчання.

9. **РІВНІ ОЦІНЮВАННЯ ЗА 12-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ**

Оцінювання передбачає диференційований підхід до визначення рівня теоретичної підготовки, засвоєння анатомічної термінології, розуміння закономірностей будови людського тіла та здатності застосовувати отримані знання під час анатомічного аналізу й виконання практичних завдань.

Високий рівень (12-10 балів)

12 балів — Студент демонструє ґрунтовні та системні знання з пластичної анатомії, вільно володіє анатомічною термінологією, глибоко розуміє взаємозв'язок між скелетною основою, м'язовою системою та зовнішніми формами людського тіла. Самостійно й точно визначає анатомічні орієнтири, аналізує особливості будови та функціонування м'язових груп, упевнено застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань. Аргументовано висловлює власну думку, здатний до самостійного анатомічного аналізу та узагальнення.

11 балів — Студент демонструє високий рівень знань, добре орієнтується в анатомічній будові людського тіла, правильно використовує спеціалізовану термінологію та розуміє взаємозв'язок основних анатомічних структур. Самостійно визначає кісткові орієнтири й м'язові групи, грамотно аналізує їхній вплив на формування зовнішніх форм. Уміє застосовувати знання на практиці, допускаючи лише незначні неточності, які не впливають на загальне розуміння матеріалу.

10 балів — Студент володіє достатньо повними та систематизованими знаннями з дисципліни, розуміє основні закономірності будови скелетно-м'язової системи та особливості формування зовнішньої форми людського тіла. Правильно визначає більшість анатомічних структур, уміє пояснити їхнє розташування та функціональне призначення. Застосовує знання під час виконання навчальних завдань, проте може допускати окремі неточності в деталях анатомічного аналізу.

Достатній рівень (9-7 балів)

9 балів — Студент демонструє належний рівень засвоєння навчального матеріалу, добре знає основні анатомічні структури та їхнє функціональне призначення. Орієнтується в розташуванні кісток і м'язів, розуміє їхній вплив на зовнішню форму людського тіла. Уміє застосовувати теоретичні знання під час практичної роботи, проте допускає окремі помилки або неточності в поясненнях, які може виправити самостійно після зауважень.

8 балів — Студент засвоїв основний обсяг навчального матеріалу, знає більшість ключових анатомічних структур, розуміє загальні принципи їхньої взаємодії та впливу на формування зовнішніх форм. Здатний визначати основні кісткові орієнтири й м'язові групи, застосовувати знання під час виконання навчальних

завдань. Водночас відчуває певні труднощі під час пояснення складніших анатомічних взаємозв’язків, допускає неточності в термінології.

7 балів — Студент володіє базовими знаннями з більшості тем дисципліни, має загальне розуміння скелетно-м’язової будови людського тіла. Здатний визначати основні анатомічні елементи та пояснювати їхнє призначення, проте не завжди правильно встановлює взаємозв’язки між окремими структурами. Виконує практичні завдання за загальними принципами, потребує незначної допомоги викладача та допускає помилки в анатомічному аналізі.

Середній рівень (6-4 балів)

6 балів — Студент засвоїв основні поняття та терміни з пластичної анатомії, має загальне уявлення про будову скелетно-м’язової системи. Знає основні кісткові елементи та окремі м’язові групи, проте не завжди може правильно визначити їхнє розташування, функціональне призначення та вплив на зовнішню форму. Застосовує отримані знання під час виконання практичних завдань за допомогою викладача, допускає окремі суттєві помилки.

5 балів — Студент демонструє поверхове засвоєння навчального матеріалу, знає окремі анатомічні поняття та терміни, проте має труднощі з їхнім поясненням і практичним застосуванням. Частково орієнтується в будові скелета та м’язової системи, може визначити окремі анатомічні структури за наочними матеріалами. Виконує навчальні завдання з допомогою викладача, допускає значну кількість неточностей.

4 бали — Студент володіє мінімальним обсягом базових знань, має фрагментарне уявлення про анатомічну будову людського тіла. Може назвати окремі кісткові та м’язові структури, проте відчуває значні труднощі з визначенням їхнього розташування та функціонального призначення. Під час виконання практичних завдань потребує постійних пояснень і допомоги викладача, допускає суттєві помилки.

Низький рівень (3-1 бали)

3 бали — Студент демонструє недостатній рівень засвоєння навчального матеріалу, має фрагментарні знання про основні анатомічні структури людського тіла. Відчуває труднощі з використанням анатомічної термінології, не завжди може розпізнати основні кісткові орієнтири та м’язові групи навіть за наочними матеріалами. Практичні завдання виконує лише за безпосереднього керівництва викладача.

2 бали — Студент володіє поодинокими відомостями з пластичної анатомії, не має цілісного розуміння будови скелетно-м’язової системи. Не може самостійно визначити більшість основних анатомічних структур, допускає численні помилки

у використанні термінології та не здатний належним чином пояснити взаємозв’язок між анатомічною будовою і зовнішньою формою людського тіла. Практичні завдання виконує з істотними труднощами навіть за допомоги викладача.

1 бал — Студент практично не засвоїв основного навчального матеріалу, не володіє базовою анатомічною термінологією та не демонструє розуміння основних закономірностей будови людського тіла. Не може визначити ключові анатомічні структури, пояснити їхнє розташування та функціональне призначення. Не здатний самостійно виконувати навчальні завдання та демонструє відсутність необхідних базових знань із дисципліни.

10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення для лекцій з пластичної анатомії для художників має охоплювати різні аспекти, спрямовані на теоретичне та практичне освоєння матеріалу. Структури методичного забезпечення:

1. *Освітньо-методичні матеріали*

- Програма курсу: Документ із загальною структурою курсу, темами лекцій, практичних занять, критеріями оцінювання та рекомендованою літературою.
- Конспекти лекцій: Підготовлені в доступній формі матеріали з основними тезами лекцій, ключовими термінами, схемами та ілюстраціями.
- Мультимедійні презентації: Схеми скелета та мускулатури; Етапи побудови фігури конструктивним методом; Ілюстрації анатомічних орієнтирів на прикладі класичних художніх творів.
- Рекомендована література в контексті Пластичної Анатомії.

2. Демонстраційні матеріали

- Анатомічні моделі: гіпсові моделі скелета та мускулатури, як цілісні, так і окремі частини (руки, ноги, череп, деталі обличчя); Розбірні моделі, що показують м'язи, зв'язки та їх кріплення, навчальні моделі людського скелета 1:1.
- Візуальні матеріали: Відео-анімації руху людського тіла для аналізу динаміки м'язів і кісток; Фото та рентген-зображення для вивчення скелетної структури; Приклади мистецьких робіт класиків (Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Роден) з аналізом анатомічної точності.

3. Практичні матеріали

- Ескізи та схеми: Роздаткові матеріали для малювання, які містять схематичні зображення пропорцій, скелета, мускулатури; Таблиці з назвами кісток, м’язів, їх функціями та кріпленнями.
- Натурні матеріали: Організація занять із малювання з натури (натурники у статичних і динамічних позах); Замальовки із гіпсових моделей частин тіла.
- Інтерактивні матеріали : 3D-моделі: Використання програмного забезпечення (наприклад, ZBrush, Blender, Anatomy for Sculptors або онлайн ресурсів) для вивчення анатомії в інтерактивному режимі.
- Тести та опитування: Електронні чи друковані тести для перевірки знань з анатомічних термінів, функцій м'язів і кісток; Картки з питаннями для закріплення матеріалу після лекцій.

5. Технічне забезпечення

- Проектор і екран для демонстрації презентацій та відео; Комп'ютери або планшети для роботи з 3D-моделями; Легка переносна дошка для схематичного малюнка під час пояснень; Інтерактивна дошка.

6. Додаткові ресурси

- Онлайн-платформи та ресурси: Веб-сайти та YouTube-канали, присвячені анатомії для художників; Онлайн-бібліотеки для доступу до літератури та статей.
- Методичні рекомендації: Покрокові інструкції для самостійної роботи над малюнками; Чек-листи для перевірки якості виконання завдань.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА :

Базова:

1. Bammes Gottfried. The Complete Guide to Anatomy for Artists & Illustrators. UK: Search Press Ltd, 2017. 504 p.
2. Bridgman George B. Constructive Anatomy. Dover Publications, 1973. 192 p.
3. Zarins Uldis. Anatomy for sculptors. Printed in USA, 2014. 228 p.
4. Zarins Uldis. Anatomy of facial expression. Printed in EU, 2017. 222 p.

Допоміжна:

1. Амін Джахілур. Анатомія для художників: наочний посібник із зображенням людського тіла. Київ: ArtHuss, 2022. 304 с.
2. Луміс Ендрю. Рисуємо голови та руки; пер. з англ. Л. Тараненко. Київ: ArtHuss, 2024. 160 с.
3. Луміс Ендрю. Рисунок фігури людини не шкодуючи сил; пер. з англ. М. Александрович. Київ: ArtHuss, 2024. 208 с.
4. Hamm Jack. Drawing the head and figure. General publishing Co. Limited, Toronto, 1983. 129 p.
5. Hogarth Burne. Dynamic light and shade. Watson-Guptill Publications 770 Broadway, New York. 160 p.